

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 20. januar 2021

Sag 100/2020

(2. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T1, T2 og T3

(advokat Michael Juul Eriksen, beskikket for alle)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Sønderborg den 24. september 2018 (K01-950/2018) og af Vestre Landsrets 7. afdeling den 5. juni 2020 (V.L. S-0270-19).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jens Peter Christensen, Michael Rekling, Oliver Talevski, Lars Apostoli og Jørgen Steen Sørensen.

Påstande

De tiltalte har påstået frifindelse.

Anklagemyndigheden har påstået skærpe.

Retsgrundlag

Straffelovens § 266 b blev oprindeligt indsat i loven ved Lov nr. 87 af 15. marts 1939 om Ændringer i og Tilføjelser til Borgerlig Straffelov af 15. april 1930. Bestemmelsen havde følgende ordlyd:

”§ 266 b. Den, der ved Udspredelse af falske Rygter eller Beskyldninger forfølger eller ophidser til Had mod en Gruppe af den danske Befolkning paa Grund af dens Tro, Afstamning eller Statsborgerforhold, straffes med Hæfte eller under formildende Omstændigheder med Bøde. Er Rygterne eller Beskyldningerne fremsat i trykt Skrift eller paa

anden Maade, hvorved de er naaet ud til en større Kreds, er Straffen Hæfte eller under skærpende Omstændigheder Fængsel indtil 1 Aar.”

I bestemmelsens forarbejder anføres bl.a. (Rigsdagstidende 1938-39, 2. samling, tillæg A, sp. 3782 f.):

”Under Hensyn til de i den nyeste Tid opdukkende Foreteelser som Forfølgelser af Racer, Troessamfund m.v. foreslaar man Indførelse af Forbud mod ved Udspredelse af falske Rygter og Beskyldninger at forfølge eller ophidse til Had imod enkelte Grupper af den danske Befolkning paa Grund af deres Tro, Afstamning eller Kald. Injurielovgivningen er ikke fuldt ud tilstrækkelig til Beskyttelse af de heromhandlede Interesser, idet Kredsen af de angrebne kan være saa stor eller saa ubestemt (Trossamfund, Racer m.v.), at Angrebet umuligt kan forstås som ærekrænkende for alle Personer inden for Kredsen uden Indskrænkning.”

Bestemmelsen fik i det væsentlige sin nuværende ordlyd ved lov nr. 288 af 9. juni 1971 om ændring af borgerlig straffelov. Det fremgår af lovens forarbejder (Folketingstidende 1970-71, 1. samling, tillæg A, lovforslag L 78, sp. 1185), at loven bl.a. havde til formål at muliggøre tiltrædelse af FN's konvention af 21. december 1965 om afskaffelse af alle former for race-diskrimination.

Af forarbejderne til loven (anf. st., sp. 1187 f.) fremgår endvidere bl.a., at bestemmelsen bygger på betænkning nr. 553/1969 om forbud mod racediskrimination. I denne betænkning hedder det i bemærkningerne til lovudkastet bl.a. (s. 34):

”Efter udkastet til ny affattelse af § 266 b kriminaliseres visse handlinger rettet mod ”en gruppe af personer” på grund af dens ”race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse”. Herved bortfalder den begrænsning, som nu følger af ordene ”en gruppe af den danske befolkning”, hvorved sigtes til personer, som bor i Danmark.”

Herudover indeholder forarbejderne og betænkningen ikke nærmere om betydningen af udtrykket ”en gruppe af personer”.

Anbringender

De tiltalte har anført navnlig, at straffelovens § 266 b, stk. 1, kræver, at der er tale om en gruppe af personer, der har race, hudfarve, etnicitet, nationalitet, tro eller seksuel orientering til fælles. Bestemmelsen omfatter ikke grupper af personer, som ikke deler nogen af disse egenskaber.

Ytringerne var rettet mod asylansøgere fra ikke-vestlige lande, og disse personer har ikke andet til fælles end ikke at være fra disse lande. De deler derfor ikke nogen af de egenskaber, som er nævnt i § 266 b, og er herefter ikke omfattet af bestemmelsen. Dette har også støtte i retspraksis, jf. UfR 2007.1471 Ø og TfK 2013.967 V.

Der var tale om et indslag i en politisk debat for at sætte fokus på et dengang aktuelt og meget debatteret problem vedrørende kriminalitet, der udspringer fra asylcentre i Danmark. Rammerne for fri debat er derfor brede i forhold til straffelovens § 266 b.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at den foreliggende persongruppe er så afgrænset, at den er omfattet af straffelovens § 266 b. Der er tale om en nærmere defineret gruppe af ikke-vestlige udlændinge i form af migranter, asylansøgere og flygtninge, som forhånes og nedværdiges på grund af deres nationale og etniske oprindelse. Bestemmelsen kan ikke forstås således, at den kun finder anvendelse, hvis hele den pågældende persongruppe har et af de fællestræk, som bestemmelsen opregner. En sådan fortolkning vil medføre, at bestemmelsen ikke får det tilsigtede anvendelsesområde for de persongrupper, der udsættes for forhånelser og nedværdigelse.

Ytringer, der truer med eller tilskynder til vold, eller som er udtryk for ekstremt had til andre persongrupper, falder uden for beskyttelsen af ytringsfrihed i artikel 10 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Det forhold, at spraydåserne blev uddelt i forbindelse med en politisk kampagne, medfører derfor ikke, at hensynet til ytringsfriheden kan begrunde straf-frihed.

Højesterets begrundelse og resultat

De tiltalte er ved landsrettens dom fundet skyldige i overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, ved offentligt at have uddelt spraydåser, der var påført ordet "Asylspray" og tekster om bl.a. migranter og asylansøgere, samt flyers med tekst om samme emne. Sagen angår for Højesteret navnlig, om der foreligger en overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1.

Tre dommere – Jens Peter Christensen, Michael Rekling og Lars Apostoli – udtaler:

Vi tiltræder, at de ytringer, som de tiltalte er dømt for, er udtryk for forhånelse eller nedværdigelse af den gruppe af personer, som ytringerne angår, og at ytringerne er fremsat offentligt.

For spørgsmålet om strafansvar efter straffelovens § 266 b, stk. 1, er det herefter afgørende, om den pågældende persongruppe herved er forhånet eller nedværdiget på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering som anført i lovbestemmelsen.

De forhånende eller nedværdigende ytringer angår ”ikke-vestlige migranter” og ”asylansøgere”. Efter vores opfattelse er denne persongruppe ikke afgrænset ved en bestemt race, hudfarve, national eller etnisk oprindelse, tro eller seksuel orientering, og de forhånende eller nedværdigende ytringer er ikke rettet mod de pågældende på grund af gruppens race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering. Vi finder derfor, at ytringerne ikke er strafbare efter straffelovens § 266 b.

Vi stemmer derfor for at frifinde de tiltalte.

Dommerne Oliver Talevski og Jørgen Steen Sørensen udtaler:

Efter straffelovens § 266 b, stk. 1, består det strafbare forhold i offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds at fremsætte udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering.

Det fremgår af forarbejderne til den oprindelige bestemmelse fra 1939, at udtrykket ”en gruppe” blev anvendt for at tage højde for tilfælde, hvor kredsen af angrebne personer er så stor og ubestemt, at straffelovens regler om injurier ikke finder anvendelse. Udtrykket må imidlertid ses i sammenhæng med den følgende del af bestemmelsen, hvorefter f.eks. forhånelsen eller nedværdigelsen af den pågældende gruppe skal ske på grund af nærmere angivne forhold. Dette indebærer, at gruppen for at være omfattet af bestemmelsen må bære et fælles træk, der relaterer sig til et eller flere af de angivne forhold, herunder national eller etnisk oprindelse.

I den foreliggende sag er vi enige med flertallet i, at de ytringer, som de tiltalte er dømt for, er udtryk for forhånelse eller nedværdigelse af den gruppe af personer, som ytringerne angår, og at ytringerne er fremsat offentligt.

Som anført af landsretten er den personkreds, som udtalelserne er rettet imod, afgrænset til migranter, asylansøgere og flygtninge fra ikke-vestlige lande. Udtalelserne må endvidere forstås således, at der sigtes til personer, der opholder sig i Danmark. Landsretten har herefter og efter den sammenhæng, som udtalelserne er fremsat i, lagt til grund, at udtalelserne er rettet mod den angivne gruppe på grund af ”deres nationale og etniske oprindelse” og dermed mod en gruppe omfattet af bestemmelsen.

Selv om gruppen som sådan ikke bærer et fælles træk i form af f.eks. nationalitet eller etnicitet, er der ikke tvivl om, at der i gruppen indgår personer, der har sådanne fælles træk, f.eks. syrisk eller afghansk oprindelse. Efter landsrettens bevisresultat er de forhånende og nedværdigende udtalelser rettet mod sådanne personer på grund af deres nationalitet og etnicitet.

Vi finder herefter, at der i overensstemmelse med hidtidig retspraksis er tale om en gruppe af personer, der er omfattet af straffelovens § 266 b, stk. 1, og at de øvrige betingelser for strafbarhed i bestemmelsen er opfyldt.

En debat om de tiltaltes politiske mål – at stoppe ikke-vestlig indvandring og påbegynde omfattende hjemsendelser af visse udlændinge – afskæres ikke ved en kriminalisering af de foreliggende udtalelser. Vi tiltræder, at hensynet til særligt vidtgående ytringsfrihed for politikere om kontroversielle samfundsanliggender ikke kan begrunde straffrihed for de tiltalte, og at de derfor er skyldige i overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, således som denne bestemmelse må forstås i lyset af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10.

Vi finder ikke grundlag for at ændre de fastsatte straffe og stemmer herefter for at stadfæste landsrettens dom.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet, således at de tiltalte frifindes.

Thi kendes for ret:

T1, T2 og T3 frifindes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for byret, landsret og Højesteret.

DOM

afsagt den 5. juni 2020 af Vestre Landsrets 7. afdeling (dommerne Jens Hartig Danielsen, Karen Foldager og Helle Søgaard Larsen (kst.) med domsmænd) i ankesag

V.L. S-0270-19

Anklagemyndigheden

mod

T1

født den ... 1960

(advokat Michael Juul Eriksen, Aarhus),

T2

født den ... 1986

(advokat Michael Juul Eriksen, Aarhus)

og

T3

født den ... 1968

(advokat Michael Juul Eriksen, Aarhus)

Retten i Sønderborg har den 24. september 2018 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. K01-950/2018).

Påstande

De tiltalte T1, T2 og T3 har påstået frifindelse, subsidiært formildelse.

Anklagemyndigheden har påstået skærkelse.

Procesbevillingsnævnet har den 24. januar 2019 meddelt de tiltalte tilladelse til at anke dommen til landsretten.

Supplerende oplysninger

Der er for landsretten vist videoklip modtaget af anklagemyndigheden fra TV Syd, Jyske Vestkysten og YouTube.

Forklaringer

De tiltalte har for landsretten i det væsentlige forklaret som i 1. instans.

Tiltalte, T1, har supplerende forklaret, at de kørte mange kampagner på det pågældende tidspunkt med henblik på at få partiet opstillet til Folketinget. Denne kampagne blev for hans vedkommende alene gennemført i X-by. Den var gennemtænkt, og ledelsesgruppen opfattede det således, at den var lovlig. De ville gerne formulere sig sådan, at de ikke kom i karambolage med en racismeparagraf. De sprays, der blev uddelt, var alene symbolske. Teksten var så bredt formuleret, at det ikke kunne karakteriseres som racisme. Der var i X-by et asylcenter midt i byen og hovedsageligt med mænd. De pågældende skabte utryghed i bylivet. Der var mange, der gav udtryk for det, og han oplevede det også selv med sin datter. Det var meget utrygt på det pågældende tidspunkt, og det ville de gerne gøre noget ved. De personer, han talte med den pågældende dag, var lokale, og han mødte stort set kun positive tilkendegivelser overfor det, partiet ville opnå. Det var en positiv dag. Man skulle ikke bekende sig til en bestemt religion for at være medlem af partiet. Det var kriminaliteten, der udsprang fra asylcentret, kampagnen var rettet mod. Sprayen kan række ca. 5 cm ud og er helt uskadelig. Det var bare symbolsk, og de gav ikke udtryk for, at sprayen reelt skulle skabe tryghed. Det var ..., der havde formuleret teksten på flyers og dåserne og den label, der var sat på dåserne. Det var aldrig på tale, at det gjorde en forskel, om de pågældende asylansøgere kom fra mellemøsten eller det tidligere østeuropa.

Tiltalte, T2, har supplerende forklaret, at han i 2013-2014 blev administrator for Sønderjylland. Han sagde ja til at deltage i aktionen, da han blev spurgt af ledelsen. Han støttede personligt op om aktionen, da der var problemer med asylcentret i X-by. Han havde dog ikke personligt oplevet problemer, da han ikke bor i X-by og ikke går i byen. Til de

personer, han talte med, og var positive, sagde han, at sprayen kunne bæres lovligt og kunne give symbolsk tryghed. Ordet ”asylspray” opfatter han bredt. Det kan være rettet såvel mod en afrikaner som en araber. Hvis der er blevet stillet spørgsmål til partiet og kampagnen på Facebook, så har han og 2 andre personer besvaret disse. Han kan have stået for nogle af opdateringerne.

Tiltalte, T3, har supplerende forklaret, at han var menigt medlem uden tillidsposter på det pågældende tidspunkt. ... ringede til ham dagen forinden og bad ham være med til at hjælpe med til en aktion den pågældende dag. Først da han ankom til X-by, blev han gjort bekendt med, hvad det drejede sig om. ... tog imod ham, og der var en person fra Euroman til stede. Selv faldt han hurtigt ind og deltog i aktionen. Han var inde i problemstillingen og partiets politik. Han havde dog ikke sat sig ind i den konkrete situation i X-by. Han kunne stå inde for den tekst, der var på flyers, og teksten på spraydåserne. Det handlede om, at de skulle promovere et politisk budskab. Budskabet var at lovliggøre peberspray. Der var også et klart statistisk belæg for, at der var en overrepræsentation af asylansøgere i kriminalitetsstatistikken.

Landsrettens begrundelse og resultat

De tiltalte har heller ikke for landsretten bestridt, at de offentligt på X-gade i X-by på det i tiltalen angivne tidspunkt har uddelt flyers med den tekst, der er gengivet i tiltalen, og spraydåser alle med mærkater med teksten ”Asylspray” og øvrige tekster som gengivet i tiltalen.

Det tiltrædes af de grunde, der er anført af byretten, at de udsagn, der fremgår af de uddelte flyers, sammenholdt med mærkaterne og teksterne på spraydåserne indeholder et budskab om, at den personkreds, som teksterne og sprayen er rettet mod, generelt begår grov kriminalitet i form af voldtægt eller forulempelser af danske piger og skaber utryghed. Uanset de påberåbte statistiske oplysninger tiltrædes det derfor, at der med disse udsagn og uddelte spraydåser foreligger en forhånelse eller nedværdigelse, som er omfattet af straffelovens § 266 b, stk. 1.

Personkredsen, udtalelserne er rettet mod, er efter indholdet afgrænset til migranter, asylansøgere og flygtninge. Personkredsen er yderligere afgrænset med hensyn til national

eller etnisk oprindelse, idet personkredsen er angivet til personer fra ikke vestlige-lande. Herefter og efter den sammenhæng, udtalelserne er fremsat, tiltrædes det, at udtalelserne er rettet mod den angivne gruppe på grund af deres nationale og etniske oprindelse, og dermed af en gruppe omfattet af bestemmelsen.

Den nuværende formulering af straffelovens § 266 b, har baggrund i Danmarks ratifikation af FN's konvention om afskaffelse af alle former for racisme. Det er forudsat, at den beskyttelse af minoritetsgrupper, som er sikret ved racismekonventionens art. 4 og straffelovens § 266 b, skal afvejes i forhold til ytringsfriheden som sikret ved Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 10.

Ytringsfrihed er grundlæggende for et demokratisk samfund, men skal udøves med fornøden respekt for andre menneskerettigheder.

De omhandlede spraydåser er uddelt og udsagnene er fremsat i forbindelse med en politisk kampagne. Hverken dette forhold eller hensynet til de tiltaltes ytringsfrihed retfærdiggør de foreliggende grove forhånelser og nedværdigelser. Landsretten tiltræder derfor, at de tiltalte er fundet skyldige som sket i forhold 1 a.

Der er ikke grundlag for at antage, at de tiltalte har besiddet de angivne spraydåser til brug for selvforsvar. De tiltalte frifindes derfor for forhold 2.

Bødestrafen er under hensyn til karakteren af forhold 1 a passende fastsat.

Med den anførte ændring stadfæster landsretten dommen.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Byrettens dom stadfæstes med den ændring, at de tiltalte frifindes i forhold 2.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten.

DOM

afsagt den 24. september 2018

Rettens nr. K01-950/2018

Politiets nr. 3300-74274-00005-16

Anklagemyndigheden

mod

T1

født den ... 1960,

T4

født den ... 1990,

T2

født den ... og

T3

født den 1968

Der har medvirket domsmænd ved behandlingen af denne sag.

Anklageskrift er modtaget den 2. marts 2018.

T1, T4
T2 og T3

er tiltalt for overtrædelse af:

1 a

De tiltalte T1, T2 og T3:

straffelovens § 266 b, stk. 1,

ved i forening og offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds at have fremsat udtalelser eller andre meddelelser, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse eller tro, idet de tiltalte på vegne af Danskernes Parti den 24. september 2016 ca. kl. 12.00 på X-gade i X-by til tilfældige forbigående uddelte små sprayflasker med hårlak, som alle var påført teksten ”Asylspray” på den ene side af flasken, mens der på den anden side af flasken enten var påført teksten:

”Vil du hellere være tryk uden spray? Migranterne, der er kommet til Danmark under dække af at være ’flygtninge’, har forulempet danske piger og skabt utryghed. Danskernes Parti vil stoppe tilstrømningen af ikke-vestlige migranter og påbegynde omfattende hjemsendelser. Du kan hjælpe os med en underskrift, så vi kan stille op til Folketinget. Se mere på www.stemdansk.dk”,

eller:

”Vil du hellere have en pebberspray? Så skal det først gøres lovligt. Danskernes Parti vil gøre pebbersprayeren lovlig, da vi mener, at det er kvinderne og ikke

voldtægtsforbryderne, der skal føle sig sikre. Enig? Så kan du hjælpe os med en underskrift, så vi kan stille op til Folketinget. Se mere på www.stem-dansk.dk”,

ligesom de tiltalte uddelte flyers med teksten:

”Migranterne har gjort gaderne usikre. Den enorme tilgang af asylansøgere har også medført en enorm tilgang af problemer. Danmark er blevet utrygt. Danskernes Parti vil stoppe den ikke-vestlig indvandring og påbegynde omfattende hjemsendelser. Men indtil det er sket vil vi gøre noget for dig. Det er ulovligt at have pebberspray i håndtasken. Derfor har vi givet dig en hårspray, som også svier i øjnene. Men du kan have den på dig uden at risikere en bøde. Vi vil på sigt gøre pebberspray lovligt, da vi mener, at danske kvinder skal føle sig trygge. Det skal voldtægtsforbrydere ikke! Det kræver 20.000 underskrifter for, at et parti kan stille op til Folketingsvalg. Du kan skrive under for os på internettet på www.stemdansk.dk”,

1 b

Tiltalte T4:

straffelovens § 266 b, stk. 2, jf. stk. 1,

ved offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds at have fremsat udtalelser eller andre meddelelser, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse eller tro, idet han den 24. september 2016 ca. kl. 12.00 på X-gade i X-by i forening med de medtiltalte til tilfældige forbipasserende uddelte små sprayflasker med hårlak, som alle var påført teksten ”Asylspray” på den ene side af flasken, mens der på den anden side af flasken enten var påført teksten:

”Vil du hellere være tryk uden spray? Migranterne, der er kommet til Danmark under dække af at være ’flygtninge’, har forulempet danske piger og skabt utryghed. Danskernes Parti vil stoppe tilstrømningen af ikke-vestlige migranter og påbegynde omfattende hjemsendelser. Du kan hjælpe os med en underskrift, så vi kan stille op til Folketinget. Se mere på www.stem-dansk.dk”,

eller:

”Vil du hellere have en pebberspray? Så skal det først gøres lovligt. Danskernes Parti vil gøre pebbersprayeren lovlig, da vi mener, at det er kvinderne og ikke voldtægtsforbryderne, der skal føle sig sikre. Enig? Så kan du hjælpe os med en underskrift, så vi kan stille op til Folketinget. Se mere på www.stem-dansk.dk”,

ligesom han uddelte flyers med teksten:

”Migranterne har gjort gaderne usikre. Den enorme tilgang af asylansøgere har også medført en enorm tilgang af problemer. Danmark er blevet utrygt. Danskernes Parti vil stoppe den ikke-vestlig indvandring og påbegynde omfattende hjemsendelser. Men indtil det er sket vil vi gøre noget for dig. Det er ulovligt at have pebberspray i håndtasken. Derfor har vi givet dig en hårspray, som også svier i øjnene. Men du kan have den på dig uden at risikere en bøde. Vi

vil på sigt gøre pebberspray lovligt, da vi mener, at danske kvinder skal føle sig trygge. Det skal voldtægtsforbrydere ikke! Det kræver 20.000 underskrifter for, at et parti kan stille op til Folketingsvalg. Du kan skrive under for os på internettet på www.stemdansk.dk”,

samt ved forud for uddelingen af ”Asylsprays” i en video på YouTube eller på Danskernes Partis Facebook-side blandt andet at have udtalt:

”Gaderne er blevet usikre. Trygheden er forsvundet. Migranter er kommet hertil under dække af at være ’flygtninge’. De migranter har gjort danske piger og kvinder til flygtninge. På flugt fra voldtægt. På flugt fra forulempelser. På flugt fra overfald. Danskernes Parti vil give danskerne trygheden tilbage. Vi vil stoppe den ikke-vestlige indvandring, og vi vil påbegynde omfattende hjemsendelser af dem, der allerede er her. Indtil da vil vi anbefale danske kvinder at bære en asylspray i håndtasken. Asylsprayen er i modsætning til pebersprayen lovlig”,

hvilke handlinger og udtalelser på grund af deres udbredelse og den vedvarende virksomhed med henblik på at påvirke meningsdannelsen havde karakter af propagandavirksomhed.

2

Alle de tiltalte:

våbenlovens § 1, stk. 1 nr. 5 jf. § 2, stk. 1, jf. våbenbekendtgørelsen § 18, stk. 1, nr. 3,

ved den 24. september 2016 i en længere periode fra ca. kl. 12.00 på X-gade (gågaden) i X-by uden politiets tilladelse til brug for selvforsvar at have været i besiddelse af spraydåser i form af hårlak.

Tiltalte T4:

3

straffelovens § 266 b, stk. 2, jf. stk. 1,

ved offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds at have fremsat udtalelser eller andre meddelelser, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse eller tro, idet han på vegne af Danskernes Parti den 29. september 2016 ca. kl. 16.00 på X-torv i Y-by til tilfældige forbigående uddelte de i forhold 1b beskrevne ”Asylsprays”, ligesom han uddelte de i forhold 1b beskrevne flyers, hvilke handlinger og udtalelser på grund af deres udbredelse og den vedvarende virksomhed med henblik på at påvirke meningsdannelsen havde karakter af propaganda-virksomhed.

4

våbenlovens § 1, stk. 1 nr. 5 jf. § 2, stk. 1, jf. våbenbekendtgørelsen § 18, stk. 1, nr. 3,

ved den 29. september 2016 i en længere periode fra ca. kl. 16.00 på X-torv (gågaden) i Y-by uden politiets tilladelse til brug for selvforsvar at have været i besiddelse af spraydåser i form af hårlak.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om, at de tiltalte T1, T2 og T3 hver især idømmes et passende antal dagbøder og tiltalte T4 en betinget tillægsstraf af fængsel i cirka 40 dage.

Endvidere har anklagemyndigheden nedlagt påstand om, at der hos tiltalte T4, og i medfør af straffelovens § 75, stk. 2, nr. 1, foretages konfiskation af 2 stk. "Asylsprays" samt 1 stk. flyer.

De tiltalte har nægtet sig skyldige, men erklæret, at de ikke vil bestride de faktuelle forhold, således som disse er beskrevet i anklageskriftet.

Sagens oplysninger

Der er under sagen alene afgivet forklaring af de tiltalte.

Endvidere er der fremlagt fotos af de i tiltalen beskrevne "Asylsprays" og flyers, ligesom den i forhold 1 b omtalte video er blevet afspillet.

Herudover har Kriminalforsorgen i relation til tiltalte T4 foretaget en undersøgelse – og den 23. august 2018 afgivet en erklæring – i medfør af retsplejelovens § 808.

Alene tiltalte T4 ses tidligere straffet af betydning for sagen, nærmere bestemt

ved den 8. december 2016 – for overtrædelse af færdselslovens § 4, stk. 1 – at have vedtaget et af Syd- og Sønderjyllands Politi udstedt bødeforelæg på 2.500 kr. samt et klip i kørekortet.

Forklaringer

Tiltalte **T4** har forklaret, at han i 2011 var med til at stifte Danskernes Parti sammen med blandt andre tiltalte T1. Partiet havde et nationalistisk program, hvor "Danmark var for det danske folk", hvorfor ikke-vestlige udlændinge skulle hjemsendes og brugen af, eller retten til at besidde, en peberspray gøres lovlig. I forbindelse med, at partiet ønskede at opstille til Folketinget, førte man en kampagne, der blandt andet omfattede de i anklageskriftet beskrevne tiltag i X-by og Y-by. Meningen med disse var at få mulighed for at udtrykke partiets holdninger og/eller synspunkter. Til brug for dette havde man hos Matas indkøbt et antal helt små spraydåser med almindelig hårlak. På hver dåse klisterede man labels med de tekster, der er refereret i anklageskriftet. Endvidere fik man trykt nogle flyers, der blev udleveret med eller uden en af de nævnte sprays og som ligeledes havde den i anklageskriftet gengivne tekst. Tiltalte stod den omhandlede dag på X-gade i X-by sammen med de 3 andre tiltalte i cirka 1 time. I dette tidsrum uddelte de såvel sprays som flyers til en del forbipassende mennesker. Hvor mange de kom af med, husker tiltalte ikke præcist, men vist nok var det alle de sprays og flyers, som han og de 3 andre havde med. 5 dage senere var tiltalte i Y-by, hvor han om eftermiddagen tog opstilling på X-torv og på tilsvarende måde uddelte sprays og flyers. Også i dette tilfælde kom tiltalte vist af med samtlige de cirka 100 sprays og flyers, han medbragte. Såvel i X-by som i Y-by talte tiltalte med en hel del

mennesker, hvoraf hovedparten var positive over for såvel sprayen som det budskab, de påklistede labels og udleverede flyers bragte.

Tiltalte har endvidere forklaret, at det er ham, der har forfattet teksten på såvel spraydåser/flyers som den video, der blev lagt på partiets egen YouTube og Facebook-side. Tiltalte var klar over, at han skulle formulere sig med omtanke, når budskabet var af systemkritisk art. Af samme årsag skrev han blandt andet "emigranter", der efter hans opfattelse er en massebetegnelse. Ligeledes valgte han ordet "Asylspray", fordi asyl blot betyder "fristed". Herudover havde tiltalte på Danmarks Statistiks hjemmeside konstateret, at emigranter fra ikke-vestlige lande er mere kriminelle end etniske danskere, herunder også når det gælder voldtægt og lignende. Så vidt tiltalte husker, har Danskernes Parti 27-28.000 følgere på Facebook samt et ikke nærmere kendt antal på YouTube. Videoen er lagt op på de nævnte sociale medier forud for tiltagene i X-by og Y-by. At tiltalte og partiet netop valgte de disse byer skyldes, at en kvinde kort forinden var blevet voldtaget i X-by af en udlænding, samt at man i Y-by havde oplevet lignende problemer på et asylcenter.

Tiltalte har herudover forklaret, at han ikke længere er politisk aktiv, men selvfølgelig har noteret sig, at der nu i Folketinget er fremsat et lovforslag, der vil gøre besiddelsen af peberspray lovlig.

Tiltalte **T1** har forklaret, at han i 2011 var med til at stifte Danskernes Parti, hvor han blev viceformand i ledelsesgruppen. Tiltalte var med til at dele "Asylsprays" og flyers ud i X-by sammen de 3 andre tiltalte. Forud for dette havde der i byen været en del vold og overfald, hvorfor byrådet forgæves havde forsøgt at få tilladelse til at opsætte videoovervågning i gaderne. Formentlig af samme årsag tog mange af de personer, der den omhandlede dag kom forbi X-gade gladelig imod såvel den nævnte spray som flyeren. Ingen af de personer, som tiltalte havde kontakt med, kom med indvendiger eller negative udtalelser mod aktionen, der var en del af den politiske kampagne, som partiet førte for at samle underskrifter og blive opstillingsberettiget til Folketinget. Aktionen gav da også en god mediedækning samt mange personer, der skrev under på opstillingslisten.

Tiltalte har endvidere forklaret, at der i relation til indvandrere fra tredjeverdenslande har været flere sager i blandt andet X-by om vold, overfald og voldtægt. Den lille sprayflaske med almindelig hårlak var alene af symbolsk karakter og til underbygning af partiets holding til, at det i Danmark var/er forbudt at besidde en peberspray. Det var således ikke meningen, at den udleverede hårspray skulle bruges af nogen. Dette ej heller af tiltalte, der hverken har følt sig truet eller tænkt, at sprayen skulle benyttes i selvforsvar. Som anført i teksten på sprayflasken, drejer det sig om migranter, der er kommet til Danmark under dække af at være flygtninge. Efter tiltaltes opfattelse er migranter "personer der kommer alle steder fra" eller som "ikke er danske og kommer her til landet".

Tiltalte **T2** har forklaret, at han i 2011 meldte sig ind i Danskernes Parti. I begyndelsen var tiltalte blot almindeligt medlem af partiet, men blev senere administrator og afdelingsleder for Sønderjylland. Tiltalte var med under den omhandlede politiske aktion i X-by, hvor han talte med en masse mennesker, der i overvejende grad tog godt imod hans og partiets budskab. Tiltalte har ikke været med til at forfatte teksten på de udleverede "Asylsprays" og/eller flyers. Ej heller har tiltalte været med i nogen drøftelser om de problemer med vold og lignende, der forinden havde været i blandt andet X-by. Tiltalte involvering i aktionen var således kun, at han på forespørgsel sagde ja til at uddele de nævnte sprays og flyers. Tiltaltes hensigt eller formål med dette var rent politisk og "for at være med til at vende udviklingen". Tiltalte

medbragte ikke flaskerne med hårlak for at forsvare sig og har på intet tidspunkt sagt til nogen, at de i en given situation kunne eller skulle benytte dem.

Tiltalte **T3** har forklaret, at han i 2012 meldte sig ind i Danskernes Parti. Dette skete som en reaktion på den voldsomme indvandring og den ændring, dette betød for det danske samfund. Som medlem af partiet deltog tiltalte i den "politiske happening", der den 24. september 2016 fandt sted på X-gade i X-by. Formålet med denne var at skabe opmærksomhed omkring partiets ønske om at ændre våbenlovgivningen, så det blev lovligt at bære eller besidde en peberspray. Tiltalte har ikke været med til at forfatte teksten på de "Asylsprays" og flyers, som han og de 3 andre uddelte til folk på gågaden. Tiltalte havde en fin kommunikation med med mange af de forbipassende, der utvivlsomt var klar over, at der var tale om en politisk aktion. Ligeledes var de helt på det rene med, at der blot var tale om en sprayflaske med helt almindelig hårlak. Tiltalte har ikke opfordret nogen til at bruge sprayflasken, der "jo kun var noget, der skulle være med til at bringe eller underbygge et budskab". Tiltalte medbragte ikke de pågældende sprays for at forsvare sig selv eller andre. Hvordan effekten af at få hårspray i øjnene er, ved tiltalte ikke, men formentlig er det noget der svider. Tiltalte bruger i det daglige mange former for spray og tror ikke, at nogen af disse har et indhold, "der er sundt at få i øjnene".

Rettens begrundelse og afgørelse

Det må som ubestridt lægges til grund, at de tiltalte på offentlig gade i henholdsvis X-by og Y-by har medbragt, og til tilfældigt forbipassende personer udleveret, små sprayflasker med hårlak samt flyers, der var påklisteret eller indeholdt de i anklageskriftet refererede tekster. Endvidere må det som ubestridt lægges til grund, at tiltalte T4 forud for uddelingen havde forfattet, og på YouTube eller Danskernes Partis hjemmeside uploadet og udtalt, således som det ligeledes fremgår af anklageskriftet.

Af teksten på de nævnte sprayflasker fremgår det med store typer, at der er tale om en "Asylspray", der kan benyttes og skabe tryghed for danske piger i relation til den gruppe af migranter, der under dække af "flygtninge" er kommet til Danmark, og som har deres etniske eller nationale oprindelse uden for den ikke-vestlige verden. Ligeledes fremgår det af teksten på flaskerne, at det er kvinderne, og ikke voldtægtsforbryderne, der skal kunne føle sig trygge.

Af de flyers, der blev udleveret sammen med sprayflaskerne, fremgår det tillige, at disse er lovlige og ved brug "også svider i øjnene", så danske kvinder, og ikke voldtægtsforbryderne, kan føle sig trygge i forhold til de mange tilkomne emigranter eller asylansøgere, indtil det på sigt bliver lovligt at besidde og bære en peberspray.

Selv om de pågældende flyers indeholder udsagn, der isoleret set lovligt vil kunne fremsættes som led i en politisk debat, findes disse i kombination med teksterne på de omhandlede sprayflasker efter en samlet indholdsmæssig vurdering at bringe et – utvivlsomt tilsigtet – generaliserende budskab om, at personer, der tilhører den nævnte gruppe af migranter/flygtninge, er potentielle voldtægtsforbrydere og/eller nogle, der på lignende måde forulemper eller krænker danske piger.

Uanset de påberåbte statistiske oplysninger samt enkeltstående episoder af voldtægt og lignende begået af personer fra den omhandlede gruppe emigranter/flygtninge, findes de tiltalte ved deres offentligt fremsatte og udbredte budskab – hvor ordet "Asylspray", som anført i rettens kendelse af 21. oktober 2016, naturligt giver associationer om et middel til

bekæmpelse af utøj eller ukrudt – at have truet, forhånet eller nedværdiget hele den nævnte gruppe af personer, hvoraf langt hovedparten gennem de seneste år har haft deres nationale eller etniske oprindelse i Mellemøsten.

Det samme gælder indholdet af den video, som tiltalte T4 har forfattet og uploadet på YouTube eller Danskernes Partis Facebook-side, og hvor han tillige udtaler, at migranterne/flygtningene "har gjort danske piger og kvinder til flygtninge" på flugt fra voldtægt, forulempelser og overfald.

Af disse sociale medier har i hvert fald Facebook-siden 27-28.000 såkaldte følgere, der er eller har kunnet gøre sig bekendt med indholdet af den nævnte video. Når hertil kommer tiltalte T4's deltagelse i de ovenfor beskrevne uddelinger af "Asylsprays" og flyers i X-by og Y-by samt hele hans aktive rolle i såvel disse som udfærdigelsen af de refererede tekster, findes de af ham begåede forhold at have karakter af propagandavirksomhed.

Henset til det anførte, og idet noget sådant ikke kan anses for stridende mod ytringsfriheden eller afskære en almindelig politisk debat, findes det med den for strafferetlig domfældelse fornødne sikkerhed bevist, at de tiltalte har handlet og forset sig, alt således som beskrevet i anklageskriftets forhold 1 a, 1 b samt 2, og herved gjort sig skyldige i overensstemmelse med den hér rejste tiltale.

Da det yderligere må lægges til grund, at de tiltalte har medbragt og udleveret de omhandlede "Asylsprays" med det i teksterne erklærede formål, at de utrygge danske kvinder kunne bruge disse som selvforsvar mod personer fra den pågældende gruppe af migranter/flygtninge, findes det tillige bevist, at de de herved har gjort sig skyldige i den ad forhold 2 og 4 rejste tiltale.

Straffen for hver af de tiltalte T1, T2 og T3 findes efter straffelovens § 266 b, stk. 1, samt våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 5, jf. stk. 2, nr. 1, jf. våbenbekendtgørelsens § 18, stk. 1, nr. 3, passende at burde bestemmes til 15 dagbøder á 500 kr., subsidiært fængsel i 15 dage.

Hvad angår tiltalte T4 fastsættes straffen – der i medfør af straffelovens § 89 udmåles som en tillægssanktion – efter en samlet vurdering af lovovertrædelsernes grovhed og karakter, og i medfør af samme lovs § 266 b, stk. 2, jf. stk. 1, samt våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 5, jf. stk. 2, nr. 1, jf. våbenbekendtgørelsens § 18, stk. 1, nr. 3, at burde udmåles til fængsel i 30 dage, der gøres betinget på det nærmere nedenfor angivne vilkår, jf. straffelovens § 56.

Endvidere foretages der hos tiltalte T4 konfiskation af 2 stk. "Asyl-sprays" samt 1 stk. flyer, jf. straffelovens § 75, stk. 2, nr. 1.

Thi kendes for ret:

De tiltalte, T1, T2 og T3, straffes hver især med 15 dagbøder á 500 kr.

Forvandlingsstraffen for hver af bøderne er fængsel i 15 dage.

Tiltalte, T4, idømmes en tillægsstraf af fængsel i 30 dage.

Fuldbyrdelsen af straffen udsættes og bortfalder efter forløbet af en prøvetid på 1 år fra endelig dom at regne og på betingelse af, at tiltalte i dette tidsrum ikke begår strafbart forhold.

Hos tiltalte, T4, konfiskeres de af politiet beslaglagte 2 stk. "Asylsprays" samt 1 stk. flyer.

De tiltalte betaler in solidum sagens omkostninger, dog således, at de hver især afholder salæret til deres beskikkede forsvarer.

...
dommer